

JURNAL

ПЕНТРȢ РЕSПÎNDIРЕА ШТIИНЦЕЛОР NАТȢРАЛЕ ШI ESAKTE,

în toate kласеле.

Pediцeatȣ̆

de

Пpofesop Doktop Iȣлiȣ̆ Бараш.

№ 45. **(Anȣл întiiȣ̆)** **Бȣkȣpeштĭ.** **Dekemвpie 1, 1856.**

Konpindepe: Zахарȣлȣ̆ ші istopiea natȣpaлъ a лȣĭ. — O opъ tepiвiлъ în fȣndȣлȣ̆ mȣpiĭ.

Zахарȣлȣ̆ ші istopiea natȣpaлъ a лȣĭ.

Aptikoлȣлȣ̆ I.

Opĭ че въȣtȣpъ kaлdъ kape o веmȣ̆, tpeвȣe sъ fie amestekatъ kȣ zахарȣ̆. În Eȣpona ші în Amepika nȣ вea nimenĭ kafea, saȣ̆ чeaiȣ̆, saȣ̆ чiokoлatъ fъpъ zахарȣ̆; апоĭ ші mȣлte din въȣtȣpiле peчĭ sîntȣ̆ îndȣлчite npin zахарȣ̆. În Okчidentȣ̆ ana kȣ zахарȣ̆ ші în Opientȣ̆ ana kȣ dȣлчeaцъ жokȣ̆ ȣnȣ̆ poлȣ̆ foapte imnoptantȣ̆ în вieaцa din toate ziлеле. Dap ші în вȣkъtъpia noastpъ, imnoptanцa zахарȣлȣĭ nȣ este ne'nsemnъtoape, fie-kape dineȣ̆ sistematikȣ̆ tpeвȣe sъ se tepmine kȣ o вȣkatъ dȣлче, ші în aчeste вȣkate zахарȣлȣ̆ este naptea чea maĭ npinчinaлъ.

Omȣлȣ̆ opdinapȣ̆ kpede, kъ ȣnde гъseште ȣnȣ̆ лȣkpȣ dȣлче, akoлo e zахарȣ̆, însъ Kimistȣлȣ̆ штie kъ sîntȣ̆ ніште oвiekte dȣлчĭ, kape n'aȣ̆ nічĭ ȣnȣ̆ panoptȣ̆ kȣ zахарȣ, вa înkъ sîntȣ̆ otpъвĭ foapte вioлeнцĭ kape sîntȣ̆ dȣлчĭ ka zахарȣлȣ̆. S. e. otpaвa nȣmitъ „zахарȣлȣ̆ de плȣmвȣ̆“ (saccharum saturni) este o komвinaцiȣne de плȣmвȣ̆ oksidatȣ̆ kȣ aчidȣ̆ de oцetȣ̆; ла гȣstȣ̆ e foapte dȣлче, întokmaĭ ka zахарȣлȣ̆, dap în efekteле saле este aшa de moptaлȣ̆ ka opĭ че komвinaцiȣne de плȣmвȣ̆. Ба înkъ ȣnii din negȣцъtopii minшeĭ faлsifiezȣ̆ вinȣлȣ̆ лopȣ̆ kȣ aчeastъ otpaвъ dȣлче, adikъ:

kîndȣ aȣ ȣnȣ вinȣ akpъ шi вopȣ sъ'лȣ îndȣлчeaskъ, atȣnчĭ пȣnȣ пe fȣndȣлȣ вȣtoiȣлȣĭ oksidȣ de плȣmвȣ шi topnȣ вinȣлȣ peste dînsȣлȣ, atȣnчĭ oџetȣлȣ konpinsȣ în вinȣлȣ akpъ, se komвinъ kȣ oksidȣ de плȣmвȣ, îлȣ skimвȣ în zaxapȣ de плȣmвȣ kape se disoлвъ (topeшte) în вinȣ шi'лȣ îndȣлчeшte, atȣnчĭ opĭ чine вea din aчestȣ вinȣ, вea o adeвъpatъ otpaвъ* Totȣ asemenea sîntȣ шi ȣneлe komвinaџiȣnĭ de apџintȣ foapte otpъвite шi foapte dȣлчĭ. Maĭ este înkъ ȣnȣ feлȣ de пъmîntȣ пȣmitȣ Glycinŭ saȣ Beryllŭ kape este iapъшĭ dȣлчe ka zaxapȣлȣ шi вътъmъtopȣ ka otpaвa. Asemenea esistȣ шi mȣлte aлte minepaлe dȣлчĭ, s. e. mepkȣpiȣлȣ dȣлчe (calomel) шi ч. л. t. Însъ toatъ dȣлчeaџa лopȣ e minчinoasъ, kъчĭ пpodȣkȣ patimĭ amape шi peлe. Zaxapȣлȣ inoчentȣ пȣ пpoвine din pегnȣлȣ minepaлȣ, чi пȣmaĭ din чeлȣ веџetaлȣ, afapъ пȣmaĭ de zaxapȣлȣ de лapte (saccharum lactis) kape пpoвine din лapte, adikъ dintp'ȣnȣ kopпȣ animaлȣ. Aчestȣ zaxapȣ de веџetaлe, opĭ kъ se гъseшte gata fopmatȣ în пъȣntpȣлȣ плanteĭ, saȣ kъ'лȣ пpodȣчemȣ пpin difepite пpoчedȣpe kimiчe. Aчeste пpinчiпe dȣлчĭ пȣ пȣmaĭ kъ sepвȣ a îndȣлчi aлimenteлe noastpe, чi sîntȣ шi matepiĭ din kape distiлatopiĭ (повapнapiĭ) skotȣ spiptȣ шi вepapiĭ fakȣ вepe, пpekȣmȣ вomȣ вedea.

Попȣлiĭ modepnĭ kȣnoskȣ akȣmȣ mȣлte feлȣpĭ de zaxapȣ, kape aȣ fostȣ nekȣnoskȣte лa naџiȣniлe antiчe. Aшa s. e. aвemȣ noĭ astъzĭ zaxapȣ fъkȣtȣ din miepe, din stpȣгȣpĭ, dintp'o matepie dȣлчe веџetaлъ пȣmitъ Mannъ, din feлȣpimĭ de пoame dȣлчĭ, din koчenĭ de пopȣmвȣ, din sfekлe, din пaлmiepe saȣ kȣpmaлe, aпoĭ maĭ kȣ seamъ din tpestia пȣmitъ de zaxapȣ, o плantъ deskoпepitъ kȣ deskoпepipea Ameriчeĭ шi nekȣnoskȣtъ niчĭ de kȣmȣ antiчiлopȣ. Dap Kimia modepnъ ne-a înвъџatȣ a skoate zaxapȣ din лapte, din kaptofĭ шi din aлte fpȣkte kape aȣ skpoвeaлъ, aпoĭ лa timпȣ de neвoe se skoate шi din sȣpчeлe de лemne! Aшa dap пe пpokȣpъmȣ akȣmȣ zaxapȣ пpin feлȣpimĭ de miжлoaчe, aпoĭ aчeste matepiĭ aȣ шi deвenitȣ пentpȣ noĭ ȣnȣ aptikoлȣ de konsȣmaџiȣne de pangȣлȣ d'întîiȣ. Noĭ Eȣpoпeniĭ konsȣmъmȣ пe anȣ sȣte de miлioane de fȣnџĭ de zaxapȣ, maĭ kȣ seamъ de aчeлa kape пpoвine din tpestie; miĭ de kopъвiĭ sîntȣ okȣпate a'лȣ adȣчe din Amepika. Miлioane de oamenĭ în Amepika лȣkpezȣ în toatъ вiaџa лopȣ пȣmaĭ пentpȣ пpodȣkџiȣnea zaxapȣлȣĭ. Aпoĭ шi kiapȣ въmiлe пȣse asȣпpa zaxapȣлȣĭ în difepite џъpĭ aлe Eȣpoпeĭ, se adȣnȣ лa ȣnȣ kaпitaлȣ foapte însemnatȣ kape se sȣe лa miлioane de гaлвenĭ шi fopmeazъ ȣnȣ вenitȣ mape пentpȣ Statȣpiлe Eȣpoпene; пpin ȣpmape пȣtemȣ ziчe kъ afapъ de плanta de вȣmвakȣ, пȣ e niчĭ o aлtъ плantъ kape a esepsatȣ asȣпpa oameniлopȣ шi'a stateлopȣ o infлȣenџъ atîtȣ de întinsъ шi de mape ka zaxapȣлȣ.

Sъ dъmȣ aiчĭ ȣnȣ esemплȣ intepesantȣ d'o mape infлȣenџъ soчiaлъ a zaxapȣлȣĭ asȣпpa лeџiлopȣ, a пoлitiчeĭ naџiȣniлopȣ шi kiap a mopaлeĭ пȣвлiчe.

Kȣestiȣnea de skлaвĭ în Amepika, este insepapaвiлъ de kȣestiȣnea пpodȣkџiȣneĭ zaxapȣлȣĭ în Amepika; mapea kpizъ пoлitikъ лa kape este esпȣsъ în aчestȣ momentȣ pepȣвлika Statȣpiлopȣ-Ȣnite din Amepika, este пȣmaĭ ȣnȣ efektȣ aлȣ esistenџiĭ aчesteĭ плante modepne. În пaptea mepidionaлъ a Statȣpiлopȣ-Ȣnite, ȣnde kлima e foapte faвopaвiлъ пentpȣ пpodȣkџiȣnea zaxapȣлȣĭ, чea maĭ mape пapte a лokȣitopiлopȣ aȣ плantaџe (гpъdinĭ) mapĭ, ȣnde kȣлtiвȣ zaxapȣлȣ, însъ kȣлtȣpa лȣĭ, шi maĭ kȣ seamъ пpeпapaџiȣniлe ka sъ fie aлвȣ шi sъ aiвъ fopma soлidъ, чepe mȣлte oпepaџiȣnĭ foapte komплikate шi foapte ostenitoape; de aчeea dakъ kȣлtiвatopiĭ apȣ вoi sъ fakъ toate aчeste oпepaџiȣnĭ пpin oamenĭ лiвepĭ, kape лȣkpezȣ kȣ плatъ xotъpitъ

* *Notъ.* Kîndȣ чine-вa вa sъ se înkpedinџeze kъ вinȣлȣ sъȣ пȣ e faлsifiatȣ kȣ okчidȣ de плȣmвȣ, sъ toapne întp'însȣлȣ kîte-вa пikъtȣpĭ de вitpioлȣ (aчidȣ sȣлfikȣ); kîndȣ este плȣmвȣ amestekatȣ kȣ вinȣ, atȣnчĭ se fopmeazъ ȣnȣ пpeчipitatȣ negpȣ шi totȣ вinȣлȣ se înegpeшte. Dap kiapȣ kîndȣ amestekъ чine-вa вinȣлȣ kȣ вopвisȣ шi вinȣлȣ se înegpeшte чeвa, пoate sъ въпȣiaskъ kъ se aflъ zaxapȣ de плȣmвȣ în aчeлȣ вinȣ.

пе zi, atȣnчĭ, zikȣ eĭ, apȣ fi fostȣ imпosibiлȣ ka sъ peȣшeaskъ în kȣлtȣpa zaxapȣлȣĭ, шi ȣпȣ fȣntȣ de zaxapȣ apȣ kosta de zeчe opĭ maĭ mȣлtȣ de kîtȣ kostъ akȣmȣ. Kъчĭ în Amepika toцĭ sepвitopiĭ шi oameniĭ kape лȣkpezȣ пе zi, пpiimeskȣ o плаtъ mȣлtȣ maĭ mape de kîtȣ ла noĭ în Eȣpопa, fiindȣ kъ akoлo, dȣпъ toate emirpaцiȣniлe пînъ akȣmȣ, totȣ лinseskȣ вpaцe a kȣлtiвa пъmîntȣлȣ шi a faчe лȣkpъpĭ ostenitoape.

Aшa dap dakъ kȣ oameniĭ лiвepĭ пȣ poate înainta kȣлtȣpa zaxapȣлȣĭ, tpeвȣeskȣ sъ fie întpeвȣinцaцĭ sklaвĭ ла aчeastъ лȣkpape, de aчeea întp'o mape пapte a Statȣpiлopȣ-Ȣnite, ȣnde пpoвлema лiвeptъцiĭ indiвidȣaлe, ȣnitъ kȣ sirȣpanцa tȣtȣлopȣ, s'a pesoлвatȣ în чea maĭ mape пepfekцiȣne, tokmaĭ în aчestȣ statȣ se afлъ o пatъ ȣpîtъ, adikъ poвiea de oamenĭ, kъчĭ este o epoape ш'o inokpisie a ȣпopa kape zikȣ, kъ пerpi fiindȣ kъ sîntȣ oamenĭ d'o aлtъ pasъ, пȣ sîntȣ întokmaĭ ka noĭ. Difepinцa paseлopȣ ла oamenĭ ka шi a naцiȣnaлitъцiлopȣ шi a peлiцiȣniлopȣ, пȣ konstitȣe o diвepsitate în sakpeлe dpeптȣpĭ ȣmane, kape sîntȣ inчepente (înnъskȣte) în opĭ чe fiinцъ ȣmanъ. Ȣпȣ omȣ пoлitikȣ din ziлeлe noastpe, въzîndȣ diskopdia шi neȣnipea kape domneшte akȣmȣ în Statȣpiлe-Ȣnite în panoptȣлȣ sklaвiлopȣ, a zisȣ: mъ temȣ kъ zaxapȣлȣ dȣлчe sъ пȣ adȣkъ în Amepika ziлe amape, шi kъ din kaȣza sklaвiлopȣ, чeĭ лiвepĭ sъ пȣ пeapzъ лiвeptatea лopȣ, шi kъ aчestȣ statȣ modeлȣлȣ лiвeptъцiĭ sъ пȣ se dъpîme. Apȣ fi aчeasta o pъsвȣnape tepeвiлъ a soaptеĭ kape пedenseшte totȣ d'aȣпa пе aчea naцiȣne kape aпasъ пе aлta, шi sȣв feлȣpimĭ de kȣвinte шi пpeжȣdiцiĭ пȣ вa sъ лe akoapde ekвaлitatea demnitъцiĭ de omȣ шi ekвaлitatea de dpeптȣpĭ.

Dap sъ пе întoapчemȣ akȣmȣ ла zaxapȣлȣ nostpȣ.

De шi sîntȣ akȣmȣ feлȣpimi de вeцetaлe kape konpindȣ zaxapȣ, însъ toate пotȣ fi împъpцite în ȣpmъtoapeлe пatpȣ sekцiȣnĭ: 1-iȣ zaxapȣ de пoame (kruimel); în aчeastъ sekцiȣne se konpinde: zaxapȣ de stpȣrȣpĭ, zaxapȣ пpoвenitȣ din toate feлȣpiлe de пoame dȣлчĭ, zaxapȣлȣ de miepe, de kaptofĭ шi de skpoвeaлъ. Sъвopвimȣ akȣmȣ чeвa de fie-kape din aчeste sпeцe de zaxapȣ.

Zaxapȣ de stpȣrȣpĭ. Kîndȣ ȣskъmȣ stpȣrȣpĭ koпцĭ вine ла kълdȣpa soapeлȣĭ, atȣnчĭ se fakȣ stafide, kîndȣ desfaчemȣ o stafidъ, вedemȣ kъ în пъȣntpȣлȣ eĭ se afлъ o mȣлцime de пȣnkte aлвe kape sîntȣ foapte dȣлчĭ; aчesta este zaxapȣлȣ de stpȣrȣpĭ kape dъ stpȣrȣpiлopȣ шi stafideлopȣ rȣstȣлȣ лopȣ dȣлчe. Aчestȣ zaxapȣ se disoлвъ (topeшte) лesne în aпъ, шi kîndȣ îлȣ amestekъmȣ kȣ dpoжdiĭ de вinȣ saȣ de вepe, înчeпe îndatъ a fepвe, шi fopmeazъ atȣnчĭ ȣпȣ fлȣidȣ spiptosȣ kape seamъпъ kȣ вinȣлȣ, шi kîndȣ fepвepea se пpeлȣnцeшte, atȣnчĭ fлȣidȣлȣ se faчe akpȣ ka oцetȣлȣ.

În Sipia se faчe din stafide o въȣtȣpъ foapte dȣлчe, adikъ пȣnȣ stafideлe întp'ȣпȣ kлondipȣ kȣ aпъ шi îлȣ лasъ 8—10 ziлe întp'ȣпȣ лokȣ kaлdȣ, dȣпъ aчestȣ timпȣ aпa din kлondipȣ se îndȣлчeшte шi deвine o въȣtȣpъ foapte плъkȣtъ шi pъkopitoape.

Zaxapȣ de miepe. Din timпȣpiлe чeлe maĭ antiчe, oameniĭ aȣ admipatȣ aлвina пentpȣ лȣkpapea eĭ шi пentpȣ пpodȣktȣлȣ eĭ чeлȣ плъkȣtȣ шi dȣлчe пȣmitȣ miepe. În timпȣлȣ лȣĭ Moise, adikъ înainte kȣ пatpȣ miĭ de anĭ, miepea epa ȣпȣ oвiektȣ foapte stimatȣ. Kîndȣ Moise вoia sъ лaȣde Пaлestina, ziчea: „Ea este o цeapъ ȣnde kȣprȣ pîȣpĭ de лaпte шi de miepe.“ Dap шi în Лiтepatȣpa kлasikъ Eлenъ, miepea жoakъ ȣпȣ poлȣ mape; aпoĭ Hippocrates, tatълȣ mediчiлopȣ, a întpeвȣinцatȣ miepe maĭ ла toate пatimiлe, dpeптȣ pemedie.— Astъ miepe a aлвineлopȣ пȣ se fopmeazъ în kopпȣлȣ лopȣ, чi în fлopĭ; adikъ: sîntȣ mȣлte fлopĭ kape aȣ opraпe deoseвite пȣmite *Nectariĭ* шi kapiĭ пpodȣkȣ ȣпȣ fлȣidȣ dȣлчe. Aлвineлe лȣkpъtoape sвȣpîndȣ пе kîmпȣ din fлoape în fлoape, înrițȣ dȣлчeaцa aчestopȣ fлopĭ шi o пъstpezȣ întp'ȣпȣ stomakȣ deoseвitȣ kape лe a datȣ Natȣpa шi kape se пȣmeшte stomakȣлȣ de miepe. Kîndȣ aȣ ажȣnsȣ ла kȣiвȣлȣ saȣ stȣпȣлȣ лopȣ, aлвineлe skotȣ dintp'înseлe dȣлчeaцa înrițitъ, kape, пе kîtȣ a pъmasȣ

în stomakȣлȣ лорȣ, s'a modifiatȣ шi s'a fъkȣtȣ miepe пepfektъ kȣnoskȣtъ tȣtȣлорȣ.

Kîndȣ miepea a statȣ mȣлtȣ timпȣ nemiшkatъ лa ȣnȣ лokȣ, atȣnчĭ se faчe maĭ гpoasъ шi maĭ tape, aпoĭ лȣatъ în stapea aчeasta шi пȣsъ întp'ȣnȣ sakȣ de inȣ шi aчestȣ sakȣ sȣв ȣnȣ teaskȣ, atȣnчĭ miepea se desпapte în doъ пъpцĭ, adikъ, o пapte aлвъ шi tape, kpistaлizatъ în kpistaлĭ miчĭ, pъmîne în sakȣ, пe kîndȣ ȣnȣ sipoпȣ fлȣidȣ se stpikoapъ шi ese afapъ din sakȣ. Kȣ kîtȣ miepea e maĭ вekie, kȣ atîtȣ se stpikoapъ maĭ пȣцinȣ sipoпȣ, пpin ȣpmape pъmînȣ maĭ mȣлte matepiĭ soлide în sakȣ. Aчeastъ matepie soлidъ este zaxapȣлȣ skosȣ din miepe. În paпoptȣлȣ komпoziцiȣneĭ kimiчe шi'a tȣtȣлорȣ kȣaлitъцiлop fiziчe, sipoпȣлȣ kȣ zaxapȣлȣ skoшi din miepe, sîntȣ în пpoпopцiȣnĭ ekȣaлe, пpekȣmȣ шi zaxapȣлȣ skosȣ din miepe este ekȣaлȣ kȣ zaxapȣлȣ skosȣ din stpȣгȣpĭ; însъ sipoпȣлȣ de miepe se deosiвeшte de zaxapȣлȣ de miepe, fiindȣ kъ nȣ пoate sъ se soлidifiчe шi sъ fopmeze kpistaлĭ, este koлopatȣ de difepite koлopĭ шi ape шi odoape identikъ kȣ aчeea a плanteлорȣ din kape s'a skosȣ. Aчeste koлopĭ шi odopĭ difepite, konstitȣe în difepite цъpĭ difepinцa sпeцeлорȣ de miepe, dintpe kape ȣneлe sîntȣ stimate шi aȣ пpefepinцe diвepse. S. e. miepea чe se гъseшte пe mȣnteлe Ida шi dȣпъ insȣлa Creta aȣ fostȣ stimate totȣ d'aȣna din timпȣpiлe antiчe пînъ akȣmȣ; în Вestȣлȣ Eȣpoпeĭ epa stimatъ miepea de Narbonne шi чea de Chamouni пentpȣ odoapea eĭ apomatikъ чea foapte плъkȣtъ. Totȣ пentpȣ aчeastъ kȣaлitate шi aлteлe epa stimatъ mȣлtȣ шi miepea aлвъ din Pomъnia шi fopma atȣnчĭ ȣnȣ însemnatȣ aptikoлȣ de esпoptaцiȣne; dap de kîndȣ aȣ înчeпȣtȣ sъ taie пъdȣpiлe лa noĭ шi a desпoia mȣлte лokȣpĭ de apвopĭ шi пe d'aлtъ пapte aȣ skimвatȣ kîmпiĭ kȣ fлopĭ în kîmпĭ de apъtȣpĭ, d'atȣnчĭ aлвina пe a пъpъsitȣ шi nȣ se maĭ faчe mȣлtъ miepe în Pomъnia. În ȣneлe цъpĭ miepea kopinde niшte пpinчiпĭ otpъвiцĭ, шi mînkapea eĭ deвine пepikȣлoesъ пentpȣ omȣ. S. e. miepea de лa Trapezunt (în Opientȣ), kîndȣ o mъnînkъ чine-вa ape dȣpepe de kaпȣ, гpeaцъ, въpsъtȣpъ шi kiapȣ пoate sъ se îmвete dintp'însa. Aчeasta пpoвine dintp'o плantъ napkotikъ saȣ otpъвitъ (azalea pontica), din kape aлвineлe de лa Trapezunt skotȣ miepea лорȣ, de aчeea шi miepea лорȣ konseрвъ пpinчiпȣлȣ napkotikȣ aлȣ плanteĭ din kape s'a skosȣ. Пpintp'aчeasta пȣtemȣ sъ пe esплikъmȣ faпta paпoptatъ de чeлeвpȣлȣ цenepaлȣ шi лitepatopȣ antikȣ Xenophon în вestitȣлȣ sȣȣ oпȣ (Anabasis IV, 8) ȣnde ziчe: „Soлdaцiĭ nostpi ȣmвлîndȣ пe dpȣmȣ, aȣ гъsitȣ o mȣлцime de stȣпĭ шi aȣ mînkatȣ miepea лop, dap toцĭ kîцĭ aȣ mînkatȣ dintp'aчeastъ miepe, aȣ fostȣ kopinшĭ de ameцeaлъ, въpsape шi ȣpdinape, шi aȣ kъzȣtȣ жosȣ în kîtȣ n'aȣ пȣtȣtȣ sъ se maĭ skoaлe. Aчeĭ kape aȣ mînkatȣ пȣцinȣ, epaȣ întokmaĭ ka niшte oamenĭ вeцĭ, iap aчeĭ kape aȣ mînkatȣ mȣлtȣ, epaȣ ka smintiцiĭ шi zъчeaȣ întp'o aгonie de moapte. Aшa dap, kontinȣъ Xenophon, amȣ въzȣtȣ soлdaцiĭ meĭ zъkîndȣ пe kîmпȣ întokmaĭ ka пe kîmпȣлȣ de въtae, sпaima tȣtȣлорȣ epa mape; însъ nimenea n'a mȣpitȣ, шi a doa-zi toцĭ s'aȣ simцitȣ maĭ вine, însъ tokmaĭ în zioa a patpa aȣ пȣtȣtȣ sъ se skoaлe шi sъ ȣpmeze mapшȣлȣ лорȣ.“

Istopia вiвлikъ desпpe Ianaton шi Daвid, sпȣne, kъ eĭ ȣmвлîndȣ kȣ apmadia лорȣ întp'o пъdȣpe шi гъsindȣ п'a koлo kȣpîndȣ „ȣnȣ pîȣ kȣ miepe“, aȣ opdinatȣ soлdaцiлорȣ лорȣ ka niчĭ ȣnȣлȣ sъ пȣie mîna пe miepe, dap mȣлцĭ n'aȣ askȣлtatȣ, чeĭ лakomĭ aȣ mînkatȣ шi îndatъ 'ĭ-aȣ aпȣkatȣ koлika шi aлte patime dȣpepoase.

Kiapȣ în ziлeлe noastpe, paпopta Aȣгȣst St. Hillaire, kъ kълъtopindȣ în Вpaziлia (în Amepika), a mînkatȣ o datъ ȣnȣ feлȣ de miepe kape se adȣпъ dintp'o peцiȣne ȣnde kpeskȣ feлȣpimĭ de плante napkotiчe, шi epa sъ moapъ.

Zaxapȣлȣ de пoame dȣлчĭ. Mȣлte din пoameлe noastpe kîndȣ nȣ sîntȣ koaпte, sîntȣ akpe, dap dȣпъ чe se kokȣ, se fakȣ dȣлчĭ, s. e. mepeлe, пepeлe, пpȣneлe, чipeшeлe, пepsiчiлe, aгpiшiлe шi ч. л. t. Dintp'înseлe mȣлte pъmînȣ akpiшoape kiapȣ kîndȣ s'aȣ koпtȣ, шi kiapȣ aчeastъ kȣaлitate a лорȣ kъ aȣ ȣnȣ

гȣstȣ amestekatȣ de akpȣ шi dȣлче, face kъ sîntȣ гȣstoase шi ръkopitoape. Dȣлчеаца tȣtȣлорȣ ачestopȣ fpȣkte провine dintp'ȣnȣ feлȣ de zaxapȣ kape se fopmeazъ întp'înseлe kîndȣ sîntȣ koante, ба înkъ din mȣлte e пosiбiлȣ a skoate zaxapȣ aлбȣ шi kpistaлizatȣ. Dap fiindȣ kъ ачeastъ *операциȣне* este foapte kostisitoape, de ачeea ne foлosimȣ de zaxapȣлȣ лорȣ; npin прочеsȣлȣ destiлациȣнei skimбъmȣ ачestȣ zaxapȣ întp'ȣnȣ fлȣidȣ sniptȣosȣ, шi ачeasta se face, kîndȣ тъiemȣ пepe saȣ mepe saȣ aлte asemenea fpȣkte dȣлчi шi ле пȣnemȣ în апъ, în kape s'a пȣsȣ шi чева dpoжdii шi ле пъstpъmȣ аша kîtȣ-ва timпȣ, atȣnчi zaxapȣлȣ se skimбъ în sniptȣ, шi апа în kape epa пȣsъ ачestȣ fpȣktȣ, npiimeшte ȣnȣ гȣstȣ de вinȣ. Astȣ-feлȣ de вinȣ fopmeazъ бъȣtȣpi попȣлape пentpȣ mii de oameni în Фpанчia sȣб пȣmipea de „Cider", апоi шi în Pȣsia sȣб пȣmipea de „Квas."

Zaxapȣлȣ de kaptofi шi de skpoбeaлъ. Kîndȣ пȣnemȣ skpoбeaлa în апъ pече, пȣ se topeшte, dap în апъ feaptъ se ȣmfлъ, шi kîndȣ se ръчeшte fopmeazъ o matepie лipiчoasъ ka piftia saȣ ka kлeiȣ; asemenea se ȣpmeazъ kiapȣ kîndȣ fepбemȣ mȣлtȣ timпȣ skpoбeaлa în апъ. Kîndȣ пȣnemȣ în ачeastъ fepтȣpъ чева вitpioлȣ (aчidȣ sȣлfikȣ), atȣnчi skpoбeaлa se topeшte шi апа deвine dȣлче, kъчi toatъ skpoбeaлa s'a skimбatȣ în zaxapȣ. O лitpъ de вitpioлȣ amestekatъ kȣ 100 лitpe апъ, e în stape a skimба o kъtime mape de skpoбeaлъ în zaxapȣ; însъ пpопopциȣnea чea mai бȣпъ este o лitpъ de вitpioлȣ шi 50 лitpe апъ, ла 40 лitpe skpoбeaлъ de гpîȣ saȣ de kaptofi. Dap вpîndȣ akȣmȣ a despъpta вitpioлȣлȣ din soлȣциȣne ka sъ пȣ aiбъ гȣstȣ akpȣ de вitpioлȣ, пȣnemȣ în disoлȣциȣne пȣлвepe de вapȣ saȣ kpetъ (tiбiшipȣ), kъчi atȣnчi вitpioлȣлȣ ва eшi din soлȣциȣne шi ва fopma kȣ вapȣ o komбinaциȣne (adikъ циpsȣ) kape ва kъdea пe fȣndȣлȣ ваsȣлȣi шi soлȣциȣnea ва ръmînea dȣлче. Kîndȣ fepбemȣ mȣлtȣ ачeastъ soлȣциȣne, se îngpoaшъ шi se face ȣnȣ feлȣ de sipoпȣ, пe kape fepбîndȣ'лȣ mȣлtȣ timпȣ, atȣnчi sîntemȣ în stape a пpodȣче dintp'însȣлȣ ȣnȣ feлȣ de zaxapȣ aлбȣ, kpistaлizatȣ шi foapte fpȣmosȣ. Eatъ kȣmȣ ne înвaцъ Kimia a face din skpoбeaлъ zaxapȣ! Nȣ пȣmai вitpioлȣлȣ, чi шi aлte matepii sîntȣ în stape a skimба skpoбeaлa în zaxapȣ. S. e. kîndȣ лȣъmȣ 100 лitpe skpoбeaлъ ш'o amestekъmȣ kȣ 12 saȣ 15 лitpe opzȣ fepтȣ (kȣmȣ fakȣ вepapii) шi esпȣnemȣ ачeastъ amestekъtȣpъ în timпȣ de tpei ope nekontenitȣ ла o kълdȣpъ de 60 R^0, atȣnчi skpoбeaлa de isnoaвъ se ва skimба în zaxapȣ. Апоi stpekȣpîndȣ ачeastъ fepтȣpъ шi ȣpmîndȣ dȣпъ modȣлȣ apъtatȣ mai sȣsȣ, вomȣ fopma iapȣ zaxapȣ kȣpatȣ ka чeлȣ пpoвenitȣ din пoame saȣ ka чeлȣ din stpȣгȣpi, însъ пȣ ва kpistaлiza аша de лesne ka чeлȣ dintiiȣ шi ва aвea o asemъnape mape kȣ zaxapȣлȣ skosȣ din miepe. Zaxapȣлȣ kopinsȣ în skpoбeaлъ e întpeбȣinцatȣ mai kȣ seamъ ла пpodȣkциȣnea snipтȣлȣi, *Пpodȣkциȣnea snipтȣлȣi în Eȣpoпa* e foapte însemnatъ. În Фpанчia mai toцi konditopii (kofetapii) întpeбȣinцezȣ ачestȣ zaxapȣ пentpȣ пpъжitȣpiлe лopȣ, dap în пopdȣлȣ Цepmaniei шi aлȣ Пoлoniei se face snipтȣ шi pakiȣ din zaxapȣ skosȣ din skpoбeaлa de kaptofi. În Aнглia ачeastъ пpodȣчepe пȣ e пepmisъ, kъчi kaptofii, гpîȣ шi aлte чepeaлe kopinzъtoape de skpoбeaлъ, sîntȣ întpeбȣinцate ла mînkape, iap пȣ ла facepea snipтȣлȣi. Însъ în лokȣ de skpoбeaлъ пȣtemȣ sъ лȣъmȣ шi sȣpчeлe de лemne, бȣkъцi de xîptie, de бȣmбakȣ шi de inȣ, kape iapъшi пpin amestekape kȣ вitpioлȣ saȣ kȣ opzȣ fepтȣ, se skimбȣ în zaxapȣ, însъ ачeastъ пpoчedȣpъ e mai zъбaвnikъ шi mai kostisitoapa.

Este kȣnoskȣtȣ, kъ mȣлte плante de mape kîndȣ ле fepбemȣ, daȣ ȣnȣ пȣtpimîntȣ sъпъtosȣ dȣлче шi kape ape гȣstȣ de piftie. Aчeasta se ȣpmeazъ шi kȣ ȣneлe snepe de mȣшki, s. e. kȣ mȣшki пȣmite lichen islandicus шi lichen carragen (пe kape medichii ле daȣ de mînkape oamenilopȣ пъtimaшi de пeптȣ, fiindȣ kъ sîntȣ foapte пȣtpitiвe); toate ачeste fepтȣpi kîndȣ ле amestekъmȣ kȣ чева вitpioлȣ, atȣnчi se skimбȣ întp'ȣnȣ sipoпȣ din kape пȣtemȣ skoate zaxapȣ. Аша dap пȣmъpȣлȣ плanteлopȣ kape, пpin amestekapea kȣ вitpioлȣ, deвinȣ zaxapȣ, este foapte mape, însъ чeлe

amilazoase (kape konpindŏ skpoвeaлъ), sîntŏ чeлe maĭ foлositoape пentpв пpodвkцiвnea de zaxapŏ.

Dвпъ чe amŏ eпвmepatŏ toate aчeste feлвpĭ de zaxapŏ, vomŏ vopвi în aptikoлвлŏ aлŏ doiлea de zaxapвлŏ чeлŏ maĭ пpinчiпaлŏ, адikъ de zaxapвлŏ de tpestie, kape жoakъ вnŏ poлŏ aшa de mape în лвmea modepnъ.

O opъ tepiвiлъ în fвndвлŏ mъpiĭ.

De kînŏ шtiinцa a apъtatŏ kъ este пosiвiлŏ ka sъ pъmîe вnŏ omŏ kîtŏ-va timпŏ în fвndвлŏ mъpiĭ, вniĭ oameniĭ kвpaжoшĭ fakŏ akвmŏ mesepia de plongeurs (afвndъtopĭ), adikъ se kвfвndŏ în fвndвлŏ mъpiĭ пpe a skoate d'akoлo mъpгъpitape шi aлte лвkpвpĭ пepdвte. Aчeшtĭ oameniĭ kîndŏ vopŏ sъ intpe sвв mape, se îmвpakŏ în вestminte imпepmeaвiлe (пenъtpвnzъtoape) пentpв aпъ, пвnŏ пeste faцъ o maskъ imпepmeaвiлъ de гвmi-eлastikŏ шi în maska aчeasta se aфлъ вnŏ чiлindpв eлastikŏ foapte лвnгŏ, kape mepцe de лa гвpa afвndъtopвлвĭ пînъ sвsŏ пe sвпpafaцa mъpiĭ, ka пe kîtŏ se aфлъ sвв mape, sъ пoatъ pespipa aepŏ пpoaspъtŏ. Îmпpeжвpвлŏ kopпвлвĭ e лeгatŏ k'вnŏ шtpeanгŏ tape ka k'вnŏ вpîŏ, шi aчestŏ шtpeanгŏ iap e foapte лвnгŏ шi mepцe пînъ sвsŏ лa sвпpafaцa mъpiĭ вnde îлŏ цinŏ doĭ, tpeĭ oameniĭ шezîndŏ întp'o лвntpe, лa aлŏ kъpia kъпъtîiŏ de sвsŏ se aфлъ вnŏ kлoпoцeлŏ пpe a пвtea afвndatвлŏ a fi în komвnikaцiвne kв чeĭ din лвntpe, шi dвпъ чe a tepminatŏ tpeaвa лвĭ пe fвndвлŏ mъpiĭ, sвпъ, шi eĭ îлŏ tpaгŏ sвsŏ.

Dвпъ aчeastъ esплikaцiвne, vomŏ înцeлeцe maĭ вine peлaцiвnea вpmъtoape, paпoptatъ de kъtpe вnŏ afвndatopŏ Anглezŏ.

„Nв sîntŏ mвлte ziлe, ziчe eлŏ, de kîndŏ s'a înekatŏ вaпopвлŏ „Marmion" лa вnŏ пвnktŏ foapte пepikoлosŏ de лa цъpmвpiлe de „Neofounland"; amŏ aфлatŏ kъ aчestŏ вoпopŏ, лoвindвse de вna din stînчeлe koлosaлe чe se гъseskŏ п'akoлo askвnse în sînвлŏ mъpiĭ, s'a sпaptŏ întp'вnŏ minвtŏ, шi fiindŏ kъ лokвлŏ вnde s'a întîmплatŏ nenopoчipea, п'a avвtŏ o mape adînчime, de aчeea mi s'a пъpвtŏ kъ пentpв вnŏ omŏ kвpaжosŏ п'apŏ fi пeste пвtinцъ ka sъ aжвnгъ лa вaпopвлŏ înekatŏ. M'amŏ înцeлesŏ despпe aчeasta kв kamapaziĭ meĭ шi eĭ aŏ fostŏ totŏ de пъpepea mea; fъpъ пepdepe de timпŏ amŏ fъkвtŏ kвpîndŏ пpeпapativeлe neчesapiĭ шi пeste пвцine ope пe amŏ пвsŏ шease oameniĭ kвpaжoшĭ întp'o лвntpe шi amŏ пopnitŏ пpe лokвлŏ вnde s'a întîmплatŏ naвфpaцiвлŏ. Timпвлŏ epa atвnчĭ foapte лiniшtitŏ шi veseлŏ, пвmaĭ kъtpe Sвdŏ-Estŏ se вedeaŏ în deпъptape лa opizontŏ niшte пвopĭ miчĭ kape пв пe-aŏ sпepiatŏ.

Kîndŏ amŏ aжвnsŏ akoлo, пe-amŏ înkpedinцatŏ kъ în лokвлŏ naвфpaцiвлвĭ mapea epa foapte adînkъ, în kîtŏ niчĭ вîpfвpiлe kataptвpiлopŏ вaпopвлвĭ înekatŏ пв se apъtaŏ пe sвпpafaцa mъpiĭ, чi tpeввia sъ devenimŏ вnde epa mopmîntвлŏ sввmapinŏ aлŏ aчestвĭ вaпopŏ nenopoчitŏ. Ne шtiindŏ de siгвpŏ înkotp'o sъ mepцemŏ kв лвntpea, amŏ aлesŏ dвпъ oпiniвnea noastpъ вnŏ пвnktŏ, akoлo amŏ oпpitŏ лвntpea шi eŏ îmпpeвnъ k'вnŏ kamapadŏ anвme Riemer, пe kape л'amŏ aлesŏ dintpe чeĭ шease ka sъ mъ însoцeaskъ лa плîmвapea mea пepikвлoasъ sвв mape; пe-amŏ îmвpъkatŏ în kostвmвлŏ de afвndъtopĭ, пe-amŏ atîpnatŏ de пiчoape niшte гpeвtъцĭ ka sъ пe kвfвndъmŏ maĭ pepede în fвndвлŏ mъpiĭ. Dвпъ чe toatъ пpeпapaцiвnea epa tepminatъ, amŏ datŏ semnaлŏ, шi чeĭ-л-aлцĭ kamapaziĭ aĭ noştpi kape epaŏ xotъpîцĭ sъ pъmîe în лвntpe, пe-aŏ лвatŏ шi пe-aŏ apвnkatŏ în mape.

Akвmŏ amŏ înчeпвtŏ a пe kвfвnda din чe în чe maĭ adînkŏ în mape, eŏ mepгîndŏ maĭ nainte шi Riemer dвпъ mine. Пeste пвцinŏ timпŏ amŏ aжвnsŏ лa fвndвлŏ oчeanвлвĭ; akoлo se пъpea kъ пe aфлъmŏ п'o kîmпie плanъ pidikatъ чeвa kъtpe Nopdŏ шi k'amŏ пoвîpnitъ kъtpe Sвdŏ. Kîndŏ пe amŏ вitatŏ înaintea noastpъ, amŏ въzвtŏ вnŏ чe mape шi пegpв pidikîndв-se din fвndвлŏ mъpiĭ, шi amŏ kвnoskвtŏ kъ aчeasta e stînka de kape

s'a ловitȣ вапорȣлȣ Marmion ши s'a sпaptȣ; amȣ fъkȣtȣ ȣпȣ semпȣ лȣї Riemer sъ вie, ka sъ мерцемȣ împреȣпъ sпре локȣлȣ ачesta. Nȣ почiȣ sъ deskpiȣ simцipea ȣпȣї omȣ kape se преȣмблъ пе fȣпdȣлȣ мърiї. În opї че minȣtȣ este konpinsȣ de mipape ши de fpikъ, de ши opizontȣлȣ веdepeї omȣлȣї сȣв mape este foapte мърцinitȣ, къчї елȣ aколо пȣ поate вedea depapte împрежȣрȣлȣ сȣȣ. Noї însъ amȣ mepsȣ foapte iȣte, fiindȣ kъ kostȣмȣлȣ ȣпȣї afȣпdъtopȣ kape este atîtȣ de греȣ în аерȣ, сȣв mape devine foapte ȣшор. În плimвapea noastpъ amȣ întîлпitȣ мȣлцime de пeштї de felȣpimї de fopme ши de мъpimї meprîndȣ în чете mapї. Eї плȣteaȣ пе лîнгъ noї ши пeste kaпеtеле noastpe гonindȣ-se ȣпȣ пе алtȣ în toate dipekцiȣпiле фъръ sъ se sfieze de пpezenца noastpъ. Че вieaцъ! че mişkape! ȣnde apȣпkamȣ okiї damȣ пeste леџioane de fiinце însȣfлецite! ічї вedeamȣ o чеатъ de пeштї; maї nainte чете de pîmъtopї de mape sълtîndȣ kȣ mape iȣцеалъ; коло o валепъ sȣindȣ-se înчetȣ din fȣпdȣлȣ очеаnȣлȣї [1] kъtpe sȣпpafaцъ. Ачеstȣ monstpȣ mapinȣ întîлпindȣпe în domenȣлȣ сȣȣ, пepremitȣ пептрȣ dînsa nişte kamapazї пekȣпoskȣцї, a apȣпkatȣ asȣпpa noastpъ o ȣїtъtȣpъ kape пȣ почiȣ deskpie ачi. Пe kîndȣ ȣмвламȣ aшa пе fȣпdȣлȣ мърiї, amȣ въzȣtȣ sȣsȣ пeste kaпеtеле noastpe лȣпtpea noastpъ плȣtindȣ înkoаче înkoлo întokmaї kȣмȣ se веde пе черȣ ȣмвлîndȣ ȣпȣ пȣорȣ mikȣ. Akȣмȣ amȣ ажȣпsȣ ла локȣлȣ katastpofeї, ши înaintea noastpъ epa stînka monstpȣoasъ ka ȣпȣ tȣpпȣ de mape ши пе dînsa вапорȣлȣ Marmion înekatȣ.

În minȣtȣлȣ ачesta amȣ simцitȣ kъ Riemer m'a ловitȣ kȣ mîna ши 'mї-a fъkȣtȣ ȣпȣ semпȣ ka sъ mъ ȣїtȣ în sȣsȣ. Întp'adeвъpȣ, pidikîndȣ okiї în sȣsȣ în dipekцiȣпea mîineї sале, amȣ въzȣtȣ kъ toatъ sȣпpafaца мърiї epa tape întъpîtatъ: în momentȣлȣ ачesta inima mea a fostȣ konpinsъ d'o tpemȣpъtȣpъ mape; dap пeste kîte-ва sekȣпde, пȣ m'amȣ maї rînditȣ ла ачestȣ пepikoлȣ în kape пе afлamȣ, къчї ȣпȣ ȣpaganȣ s'a пpегъtitȣ în aepȣ. Ла asemenea împрежȣрърї ȣпȣ afȣпdъtopȣ тpeвȣe îndatъ sъ sȣпe ka sъ se sȣie în sȣsȣ ши sъ пъръseaskъ локȣinца sȣвmapinъ, kape поate sъ devie пептрȣ dînsȣлȣ mopmîntȣлȣ сȣȣ etepпeлȣ; însъ rîndindȣ-mъ akȣмȣ: amȣ ажȣпsȣ ла skопȣлȣ meȣ, вапорȣлȣ este înaintea mea, kȣмȣ sъ поate sъ mъ întopkȣ kȣ nimik? Kȣмȣ se поate ka ачeastъ osteneaлъ пînъ akȣмȣ sъ fie deшeaptъ? De ачeea amȣ datȣ ȣпȣ semпȣ лȣї Riemer ka sъ mepцемȣ înainte. Tokmaї akȣмȣ stînka sȣвmapinъ a desвoлtatȣ înaintea noastpъ fopmeле sале sinistpe ши pedȣtaвiле. Пъpeцiї sъї epaȣ kpъпaцї ши mînkaцї de ловitȣpї tepiвiле че ле пpiimeaȣ neînчetatȣ de ла валȣpiле очеапȣлȣї de atitea sekoлї, aпoї în алtе локȣpї epa akoпepitȣ de пeпȣмepoase плante de mape. Noї пе-amȣ sȣitȣ пе dînsa пînъ ла ȣпȣ вîpfȣ foapte askȣпsitȣ, kape se afлa totȣ сȣв mape, ши aколо amȣ datȣ пeste вапорȣлȣ паȣfpaцatȣ kape шedea întokmaї ka o пȣkъ sпaptъ пе o пeatpъ mape; însъ fiindȣ kъ ачestȣ вапорȣ kȣfȣпdîndȣse în mape, a пъstpatȣ dipekцiȣпea sa пepпendikȣлapъ, de ачeea a шezȣtȣ aколо dpeptȣ întokmaї пpekȣмȣ шedȣ вапоареле în ateлiepeле ȣnde ле пpeгъteskȣ ka sъ intpe în mape; noї kȣpîndȣ пе-amȣ aгъцatȣ пе вапорȣ пînъ ла estpemitatea лȣї sȣпepioapъ. În minȣtȣлȣ ачesta amȣ simцitȣ kъ вапорȣлȣ tpemȣpъ, къчї ȣpaganȣлȣ din sȣsȣ a devenitȣ aшa de tape, în kîtȣ a пътpȣпsȣ mapea пînъ în ачea пpofȣпditate, ши aколо aпеле mişkîndȣse înkoаче înkoлo, aȣ fъkȣtȣ ka ши вапорȣлȣ sъ fie konpinsȣ de ачeste mişkъpї ши a tpemȣpatȣ. Atȣпчї amȣ kȣпoskȣtȣ poziцiȣпea noastpъ kpitikъ ши kъ тpeвȣe sъ tepminъмȣ лȣkpapea noastpъ kîtȣ se поate de kȣpîndȣ. Riemer s'a гръвitȣ ши a mepsȣ în saloпȣ, dap eȣ m'amȣ dȣsȣ ши amȣ вizitatȣ akoпepiшȣлȣ вапорȣлȣї ши dȣпъ ачeea m'amȣ пoгopîtȣ în kamepa maшiпeлopȣ. Aічї totȣ spaцiȣлȣ epa плinȣ kȣ aпъ, maшiпeле ши instpȣmenteле вȣteaȣ înkoаче înkoлo, fiindȣ пеînчetatȣ atinse de împinцepiле валȣpiлopȣ мъpiї, kape aȣ întinsȣ пȣtepea лopȣ pedȣtaвiлъ пînъ aколо. Dȣпъ ачeasta, m'amȣ dȣsȣ sъ вizitezȣ пivniцa ȣnde se пȣпȣ мъpfȣpiле, dap fiindȣ aколо, amȣ aȣzitȣ nişte пашї de omȣ meprîndȣ пе akoпepiшȣ, însъ ka d'ȣпȣ omȣ de-

sпepatŭ, kape, konpinsŭ de sпaĭmъ, fȣџe în-koaче înkoлo. Пашiĭ ȣnȣĭ omŭ пe fȣndȣлŭ тъpiĭ! Че вiziȣne tepiвiлъ! În konfȣziȣnea aчeasta înгpaвŭ мъ sȣiiŭ sȣsŭ пe akoпepiшȣлŭ ваnopȣлȣĭ, шi atȣnчĭ m'amŭ înkpedinцatŭ kъ aiчĭ nȣ epa niч'o stafie, dȣпъ kȣmŭ apŭ fi kpezȣtŭ чine-ва, чi epa Riemer kape mepџea пe akoпepiшŭ. Eлŭ въzîndȣ-мъ, m'a îмвpъџiшatŭ k'o tpeмȣpъtȣpъ sпasmodikъ, apъtîndȣ'mŭ kȣ deџetȣлŭ лokȣлŭ saлonȣлȣĭ, (kъчĭ sȣв тъpĭ, afȣndatopiĭ, faџa лopŭ fiindŭ maskatъ, nȣmaĭ npin semne notŭ sъ se înџeлeagъ). Dap kîndŭ amŭ вpȣtŭ sъ intpȣ akoлo ka sъ въzŭ че лȣkpȣ a sпepiatŭ întp'atîta пe kamapadȣлŭ meŭ, eлŭ a пȣsŭ пiчiopȣлŭ înaintea ȣшeĭ saлonȣлȣĭ шi nȣ m'a лъsatŭ sъ intpȣ; totŭ d'o datъ a apъtatŭ kȣ mîna лȣntpea noastpъ плȣtindŭ sȣsŭ пe sȣnpafaџa aпeĭ, лȣntîndȣse kȣ валȣpiлe тъpiĭ înfȣpiate шi kȣ feлȣpimĭ de semne de pȣгъчiȣnĭ шi de desпepape 'mi-a datŭ sъ înџeлegŭ kъ вoeшte sъ ne sȣimŭ sȣsŭ în лȣntpe. Sчena aчeasta epa tepiвiлъ. Întp'adeвъpŭ nȣ e вp'ȣnŭ sпektakoлŭ indefepentŭ d'a вedea п'ȣnŭ omŭ întp'o sпaĭmъ de moapte neпȣtîndŭ вopвi, чi nȣmaĭ npin semne pȣгîndŭ п'aлџiĭ ka sъ'лŭ skaпe din aвisȣлŭ mopџiĭ în kape se afлъ; шi apoĭ toate aчestea în fȣndȣлŭ тъpiĭ în miжлokȣлŭ impepiȣлȣĭ mopџiĭ шi a тъчepiĭ etepneлe, ȣnde ȣnȣлŭ nȣ вede faџa aлtȣia, чi nȣmaĭ npin maskъ se вedea okiĭ sпepiatȣлȣĭ ka doĭ kъpвȣnĭ înfokaџĭ чepîndŭ de лa oamenĭ ажȣtopŭ de mîntȣipe! Воinџa mea epa atîtŭ de xotъpîtъ, în kîtŭ niчĭ aчeastъ sчenъ ȣmiлitoape n'a пȣtȣtŭ s'o skimвe. K'o saлȣtape m'amŭ deпъptatŭ de dînsȣлŭ; eлŭ de desпepape îшĭ pȣпea mîineлe, dap n'a пȣtȣtŭ sъ fakъ nimikŭ în kontpa xotъpîpeĭ meлe d'a intpa în saлonŭ. Tentaџiȣnea mea kpeшtea din minȣtŭ în minȣtŭ шi în pîndȣлŭ meŭ m'amŭ întpeвatŭ: че noate fi în aчestŭ saлonŭ kape a sпepiatŭ atîtŭ de mȣлtŭ пe kamapadȣлŭ meŭ, ȣnŭ afȣndatopŭ foapte kȣpaжosŭ? tpeвȣe sъ въzŭ шi eŭ kȣ okiĭ meĭ aчestŭ oвiektŭ de sпaĭmъ! — M'amŭ dȣsŭ înainte, amŭ ажȣnsŭ лa noapta saлonȣлȣĭ, amŭ intpatŭ în antikamepa лȣĭ, n'amŭ гъsitŭ akoлo nimikŭ; amŭ înчeпȣtŭ a desпpeџȣi пe Riemer шi a вънȣi de kȣpaжȣлŭ лȣĭ, amȣ stpъвътȣtŭ toatъ antikamepa; totŭ nimikŭ. Оninisнea pea desпpe kamapadȣлŭ meŭ kpeшtea totŭ mepeŭ; akȣmŭ amŭ ажȣnsŭ лa noapta чea adeвъpatъ a saлonȣлȣĭ, amŭ deskis'o ш'amŭ intpatŭ. О Dȣmnezeȣлe че sпektakoлŭ! (Ва ȣpma).

ANȢNЏIŬ.

Pedakџiȣnea Жȣpnaлȣлȣĭ **Isis**, dъ în kȣnoшtinџa D-лopŭ aвonaџĭ, kъ aчestŭ Жȣpnaлŭ ва kontinȣa шi пe anȣлŭ 1857. Пȣвлiкȣлŭ Pomъnŭ, dȣпъ tpeчepe d'ȣnŭ anŭ, a aвȣtŭ destȣлъ okaziȣne a жȣdeka dakъ Жȣpnaлȣлŭ **Isis** este foлositopŭ, instpȣktiвŭ шi плъkȣtŭ, шi kpede kъ чeĭ maĭ mȣлџĭ aȣ kȣnoskȣtŭ întp'adeвъpŭ kъ aчesta e kȣaлitatea a aчesteĭ întpeпpindepĭ лitepape. În anȣлŭ aлŭ doiлea npomitemŭ kъ Жȣpnaлȣлŭ nostpȣ ва лȣa o desвoлtape maĭ întinsъ, adikъ: fie-kape Nȣmъpŭ ва aвea kîte o fpȣmoasъ гpaвȣpъ лitoгpafikъ saȣ xsiлoгpafikъ; aptikoлeлe din fie-kape foae вopŭ konpinde totŭ че este maĭ intepesantŭ, maĭ fpȣmosŭ шi maĭ instpȣktiвŭ în kȣnoшtinџa oвiekteлopŭ Natȣpeĭ kape ne împpesoapъ шi kiapŭ în шtiinџa пpoпpieĭ noastpe fiinџe; k'ȣnŭ kȣвîntŭ: Antpoпoлoџia, Fizika, Mopaлa, Diatetika, Пsikoлoџia шi Estetika вopŭ fi kadpȣлŭ aчestȣĭ Жȣpnaлŭ. Pedakџiȣnea este вine înkpedinџatъ kъ Domniĭ aвonaџĭ пe вopŭ pъmîne fideлĭ шi'n anȣлŭ вiitopŭ, шi kъ пȣвлiкȣлŭ Pomъnŭ în џeнepe, kape 'ĭ плaчe a se instpȣi шi a'шi înaвȣџi inteлiџenџa kȣ kȣnoшtinџe nȣoĭ, se ва intepesa шi maĭ mȣлtŭ în anȣлŭ вiitopŭ de a sȣsџine aчeastъ întpeпpindepe naџionaлъ, пpoгpesiвъ шi neintepesatъ.

Пpeџȣлŭ aвonamentȣлȣĭ пe anŭ пentpȣ ȣnŭ esemплapŭ, ва fi totŭ doĭ гaлвenĭ плътiџĭ înainte, iapŭ пentpȣ пpofesopiĭ skoaлeлopŭ пpimape шi stȣdenџiĭ Koлeџiȣлȣĭ, пpeџȣлŭ жȣmъtate. Kȣ aчeasta вoimŭ a apъta maĭ mȣлtŭ dopinџa pъsпîndipeĭ шtiinџeĭ în tinepime.

Aвonamentȣлŭ în kaпitaлъ se faчe лa Pedakџiȣnea жȣpnaлȣлȣĭ лîngъ Въpъџie ȣлiџa Snopŭ, kasa Snopŭ; iapŭ п'în distpikte лa Domniĭ Sekpetapĭ aĭ Administpaџiiлopŭ, saȣ лa Domniĭ Пpofesopĭ, kapiĭ вopŭ вine-вoi a tpimite d'a dpentȣлŭ лa вiȣpoȣлŭ жȣpnaлȣлȣĭ nȣmeлe aвonaџiлopŭ împpeȣnъ kȣ пpeџȣлŭ aвonamentȣлȣĭ.

Domniĭ aвonaџĭ kape se afлъ пeste fpontiepeлe џъpiĭ, вopŭ вine-вoi a tpimite npin noшte, afapъ de пpeџȣлŭ aвonamentȣлȣĭ, înkъ 3 sfanџixĭ, плata tpansпoptȣлȣĭ пe anŭ.

Тiпoгpaфiа naџionaлъ a лȣĭ Ioseф Pomanoв шi Komn.